

سیاست‌های اجرایی صدور مجوزها در بخش دام کشور

به استناد بند الف تبصره ۲ ماده ۵ قانون نظام جامع دامپروری کشور و به منظور وحدت رویه در زمینه اجرایی واحد های مختلف پرورش دام در راستای واگذاری امور اجرایی به استان ها، سیاست های اجرایی صدور مجوزها در بخش دام در سال ۱۳۹۸ ابلاغ می گردد.

** تکالیف قانونی

- قانون نظام جامع دامپروری کشور
- قانون رفع موانع تولید
- بند ب ماده ۱۴ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی
- مواد ۳، ۴، ۵، ۶، ۷ و ۱۰ سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی
- بخش ۷ قانون برنامه ششم توسعه (بخش کشاورزی) و بند ذر، ز ماده ۳۱ و جدول شماره ۷ مربوط به اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی،

** تعریف واژه ها

تمام واژه های استفاده شده بر اساس تعاریف بکار رفته در دستورالعمل های اجرایی قانون نظام جامع دامپروری کشور، تنظیم گردیده است و علاوه بر آن واژه های زیر جهت تبیین مطالب ذکر شده، تعریف می گردند.

- ۱- **زنجیره تولید / تامین:** زنجیره تولید شیر و گوشت قرمز به مجموعه ای از فعالیت های مرتبط از مرحله تامین نهاده، تولید تا بازار رسانی اطلاق می گردد که شامل حلقه های مختلف بوده که بصورت تجمعی یا انفرادی در مکان های مختلف فعالیت دارند، می باشند.
- ۲- **گوساله پایه پروار:** دام پایه پروار به گوساله های نر تولید شده در مراکز پرورش و تولید گوساله اطلاق می گردد که از شیر مادر و تغذیه دستی تا پایان سن ۴ ماهگی بهره مند شده و به منظور عرضه به واحدهای پرواربندی بعنوان دام های آماده پروار پرورش می یابند.
- ۳- **ترمینال کراس:** ترمینال کراس به تلاقی دام های شیری با گوشتی یا دومنظوره و پروارکردن نتاج حاصل از این تلاقی (نر و ماده) بمنظور کشتار و تولید گوشت اطلاق می گردد.
- ۴- **تولید صنعتی:** به تولیدی گفته می شود که در دامداری های مجهز به فن آوری روز و از دام هایی با هویت مشخص و توان ژنتیکی بالا صورت می گیرد.
- ۵- **اهلیت فنی:** به افراد دارای تحصیلات مرتبط با دامپروری و یا حداقل سه سال سابقه فعالیت کاری در فارم پرورشی دارای اهلیت فنی اطلاق می گردد.
- ۶- **اهلیت اقتصادی:** به افرادی که دارای تمکن مالی بوده و نیاز به تسهیلات برای ایجاد واحد پرورشی ندارد و با تعهد رسمی (محضری) این موضوع را اذعان می دارد.
- ۷- **کشاورزی قراردادی:** دستورالعمل ابلاغی شماره ۵۸۸۳/۰۲۰ مورخ ۹۸/۴/۲ وزیر محترم جهاد کشاورزی، ملاک عمل خواهد بود.

الف) سیاست‌های اجرایی صدور مجوزهای بخش دام در سال ۱۳۹۸

۱- ایجاد و توسعه زنجیره های تولید شیر خام و گوشت قرمز

- با توجه به اولویت دار بودن ایجاد و توسعه زنجیره های تولید شیر خام و گوشت قرمز در قالب مالکیت یا کشاورزی قراردادی برای افزایش تولید شیر خام و گوشت قرمز در کشور، سیاستها و اهداف قابل اجرا در سال ۱۳۹۸ به شرح زیر می باشد:
- صدور مجوز فعالیت، تمدید و توسعه زنجیره های تولید شیر خام و گوشت قرمز بصورت ملی پس از هماهنگی معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع، توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور انجام خواهد شد.
- دستورالعمل صدور، تمدید و توسعه زنجیره ها بر اساس نامه های شماره ۹۰۰/۹۴/۴۲۰۸ مورخ ۹۴/۰۸/۰۶ ، ۹۱۰/۹۵/۳۲۷ مورخ ۹۵/۰۱/۳۰ و ۹۱۰/۹۶/۱۲۲۲ مورخ ۹۶/۰۳/۰۹ ملاک عمل می باشد.

۲- سیاست‌های صدور مجوز بخش گاو

➤ گاو شیری

- صدور مجوز احداث و یا توسعه واحدهای پرورش گاو شیری صنعتی از حداقل ۲۰ راس در مجتمع های دامپروری و ۵۰ راس در واحدهای انفرادی تا ظرفیت ۲۵۰۰ راس دام مولد(با لحاظ اراضی کشت علوفه مورد نیاز) و با رعایت تمام ضوابط و مقررات فنی و بهداشتی در استان و بیش از آن توسط معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع ابلاغ خواهد شد.

➤ روشهای تامین علوفه مورد نیاز

- ارائه اسناد مالکیت اراضی زراعی آبی توسط متقاضی یا قرارداد اجاره رسمی (محضری) اراضی کشت علوفه (داخلی یا فراسرزمینی)، حداقل به مدت (۱۰) سال، به میزان یک هکتار به ازاء هر ۵ راس دام مولد با تایید سازمان جهاد کشاورزی استان.

➤ گوساله پروری

- صدور مجوز احداث و یا توسعه واحدهای پرواربندی صنعتی گوساله از حداقل ۵۰ راس تا ظرفیت ۱۰۰۰ راس(با لحاظ اراضی کشت علوفه مورد نیاز) و با رعایت تمام ضوابط و مقررات فنی و بهداشتی در استان و بیش از آن توسط معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع ابلاغ خواهد شد.

- تبصره:** با توجه به ظرفیتهای ایجاد شده پرواربندی گوساله در کشور، اولویت استفاده از امکانات دولتی و تسهیلات با واحدهای موجود می باشد و اختصاص اراضی ملی و امکانات دولتی برای احداث واحدهای جدید دارای اولویت نمی باشد.

➤ روشهای تامین علوفه مورد نیاز

- ارائه اسناد مالکیت اراضی زراعی آبی توسط متقاضی یا قرارداد اجاره رسمی (محضری) اراضی کشت علوفه (داخلی یا فراسرزمینی)، حداقل به مدت (۱۰) سال، به میزان یک هکتار به ازاء هر ۱۰ راس دام با تایید سازمان جهاد کشاورزی استان.

➤ گاومیش شیری

- صدور مجوز احداث و یا توسعه برای واحدهای صنعتی پرورش گاومیش داشتی تا ظرفیت ۱۰۰۰ رأس دام مولد در استان های هدف (خوزستان، اردبیل، آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، گیلان، گلستان، مازندران) و در سایر استانها تا سقف ظرفیت ۵۰۰ رأس دام مولد و رعایت تمام ضوابط و مقررات فنی و بهداشتی (با لحاظ نمودن اراضی کشت علوفه مورد نیاز) توسط استان و بیش از آن توسط معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع ابلاغ خواهد شد.

➤ روشهای تامین علوفه مورد نیاز

ارائه اسناد مالکیت اراضی زراعی آبی توسط متقاضی یا قرارداد اجاره رسمی (محضری) اراضی کشت علوفه (داخلی یا فرا سرزمینی)، حداقل به مدت (۱۰) سال، به میزان یک هکتار به ازاء هر ۷ رأس دام مولد با تایید سازمان جهاد کشاورزی استان.

➤ گاومیش پرواری

- صدور مجوز احداث و یا توسعه واحدهای صنعتی گاومیش پرواری از حداقل ۵۰ رأس تا ظرفیت ۵۰۰ رأس، با رعایت تمام ضوابط و مقررات فنی و بهداشتی توسط استان (با لحاظ اراضی کشت علوفه مورد نیاز) و بیش از توسط معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع ابلاغ خواهد شد.

تبصره: با توجه به ظرفیتهای ایجاد شده پروار بندی در کشور، اولویت استفاده از امکانات دولتی و تسهیلات با واحدهای موجود می باشد و اختصاص اراضی ملی و امکانات دولتی برای احداث واحدهای جدید فاقد اولویت است.

➤ روشهای تامین علوفه مورد نیاز

ارائه اسناد مالکیت اراضی زراعی آبی توسط متقاضی یا قرارداد اجاره رسمی (محضری) اراضی کشت علوفه (داخلی یا فرا سرزمینی)، حداقل به مدت (۱۰) سال، به میزان یک هکتار به ازاء هر ۱۰ رأس دام مولد با تایید سازمان جهاد کشاورزی استان.

۳- سیاست های صدور مجوز پرورش شتر صنعتی

➤ شتر داشتی

- صدور مجوز احداث و یا توسعه برای واحدهای صنعتی پرورش شتر داشتی از ۵۰ تا ظرفیت ۵۰۰ نفر مولد در استان، با رعایت تمام ضوابط و مقررات فنی و بهداشتی و بیش از آن با هماهنگی معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع قابل انجام می باشد.

➤ روشهای تامین علوفه و مراتع مورد نیاز

ارائه اسناد مالکیت اراضی مرتعی یا زراعی توسط متقاضی یا قرارداد اجاره رسمی (محضری) اراضی کشت علوفه (داخلی یا فرا سرزمینی) و یا بهره برداری مراتع حداقل به مدت (۱۰) سال، به میزان یک هکتار به ازاء هر ۷ نفر دام مولد با تایید سازمان جهاد کشاورزی استان.

➤ شتر پرواری

- صدور مجوز احداث و یا توسعه واحدهای صنعتی شتر پرواری از ۵۰ نفر تا ظرفیت ۵۰۰ نفر توسط استان، با رعایت تمام ضوابط و مقررات فنی و بهداشتی و بیش از آن با هماهنگی معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع قابل انجام می باشد.

➤ روشهای تامین علوفه مورد نیاز

- ارائه اسناد مالکیت اراضی زراعی توسط متقاضی یا قرارداد اجاره رسمی (محضری) اراضی کشت علوفه (داخلی یا فرا سرزمینی)، حداقل به مدت (۱۰) سال، به میزان یک هکتار به ازاء هر ۱۰ نفر با تایید سازمان جهاد کشاورزی استان.

۴- بخش گوسفند و بز

➤ گوسفند و بز پر بازده و بومی

- صدور مجوز احداث و یا توسعه واحدهای پرورش صنعتی گوسفند و بز پر بازده یا بومی از حداقل ۱۰۰ رأس تا ظرفیت ۲۰۰۰ رأس دام مولد (با لحاظ اراضی کشت علوفه مورد نیاز) و رعایت تمام ضوابط و مقررات فنی و بهداشتی در استان و بیش از آن توسط معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع ابلاغ خواهد شد.

✓ تبصره: دستورالعمل ایجاد واحدهای صنعتی گوسفند و بز پر بازده به شماره ۹۰۰/۹۷/۱۴۱۰ مورخ ۹۷/۳/۱۳ به قوت خود باقی است.

➤ روشهای تامین علوفه مورد نیاز

- ارائه اسناد مالکیت اراضی زراعی آبی و یا دیم توسط متقاضی یا قرارداد اجاره رسمی (محضری) اراضی کشت علوفه (داخلی یا فراسرزمینی)، حداقل به مدت (۱۰) سال، به میزان یک هکتار اراضی آبی برای هر ۵۰ راس دام مولد و یک هکتار اراضی دیم برای ۲۵ راس دام مولد، با تایید سازمان جهاد کشاورزی استان.

➤ پرواربندی بره و بزغاله

- صدور مجوز احداث و یا توسعه واحدهای پرواربندی صنعتی بره و بزغاله از ۲۰۰ راس تا ظرفیت ۵۰۰۰ راس با رعایت تمام ضوابط و مقررات فنی و بهداشتی در استان و بیش از آن توسط معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع ابلاغ خواهد شد.

تبصره: با توجه به ظرفیتهای ایجاد شده در کشور، اختصاص اراضی ملی وامکانات دولتی برای واحدهای جدید پرواربندی دام سبک، دارای اولویت نمی باشد.

➤ روشهای تامین علوفه مورد نیاز

- ارائه اسناد مالکیت اراضی زراعی آبی و یا دیم توسط متقاضی یا قرارداد اجاره رسمی (محضری) اراضی کشت علوفه (داخلی یا فراسرزمینی) حداقل به مدت (۱۰) سال، به میزان یک هکتار اراضی آبی برای ۷۵ راس دام مولد و یک هکتار اراضی دیم برای ۳۰ راس دام مولد، با تایید سازمان جهاد کشاورزی استان.

۵- سیاستهای صدور مجوز پرورش الاغ

به استناد وظایف حاکمیتی وزارت متبوع در خصوص حفظ ذخایر ژنتیکی و حفظ و حمایت از منابع دامی و آئین نامه اجرائی ماده ۱۰ قانون نظام دامپروری کشور، توسعه واحدهای پرورش الاغ به شرح زیر است.

- صدور مجوز احداث و توسعه واحدهای پرورش صنعتی الاغ از ۵۰ تا ۱۰۰ رأس مولد، با رعایت تمام ضوابط و مقررات فنی و بهداشتی در استان و بیش از آن توسط معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع ابلاغ خواهد شد.

تبصره: ضوابط و مقررات صدور پروانه مرکز نگهداری و پرورش الاغ به شماره ۹۰۰/۹۷/۲۰۰۸ مورخ ۱۳۹۷/۴/۱۲ به قوت خود باقی است.

تبصره ۲: نگهداری و پرورش الاغ بصورت دام روستائی (غیر صنعتی) تا ظرفیت ۴۹ راس مولد، بر اساس دستورالعمل ابلاغی به شماره ۰۲۰/۲۱۴۳۱ مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲ صدور مجوزهای پرورش و نگهداری دام روستائی، عشایری و غیرصنعتی، بلامانع می باشد.

➤ روشهای تامین علوفه مورد نیاز

ارائه اسناد مالکیت اراضی زراعی آبی و یا دیم توسط متقاضی یا قرارداد اجاره رسمی (محضری) اراضی کشت علوفه (داخلی یا فراسرزمینی) حداقل به مدت (۱۰) سال، به میزان یک هکتار اراضی آبی برای هر ۱۵ راس دام مولد و یک هکتار اراضی دیم برای ۷ راس دام مولد، با تایید سازمان جهاد کشاورزی استان.

۶- سیاستهای صدور مجوز پرورش اسب

- صدور مجوزهای احداث و توسعه واحدهای صنعتی پرورش اسب از ۱۰ تا ۵۰ راس با رعایت تمام ضوابط و مقررات فنی و بهداشتی در استان و بیش از آن توسط معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۱: به استناد وظایف حاکمیتی وزارت متبوع در خصوص حفظ ذخایر ژنتیکی و حفظ و حمایت از منابع دامی و آئین نامه اجرائی ماده ۱۰ قانون نظام دامپروری کشور، اختصاص اراضی ملی و امکانات دولتی صرفاً " برای احداث واحدهای جدید صنعتی پرورش اسب نژادهای داخلی، امکان پذیر می باشد .

تبصره ۲: نگهداری و پرورش اسب، بصورت دام روستائی (غیرصنعتی) مطابق ضوابط و دستورالعمل های دام روستائی، تا ظرفیت ۹ راس بلامانع می باشد.

۷- سیاستهای صدور مجوز پرورش آهو، جیبر و سایر پستانداران

- صدور مجوز پرورش پستانداران وحشی مطابق دستورالعمل اجرائی مراکز تکثیر و پرورش آهو، جیبر و سایر پستانداران به شماره ۹۰۰/۹۳/۲۹۴۵ مورخ ۱۳۹۳/۶/۱۶ انجام خواهد شد.

تبصره: اختصاص اراضی ملی برای واحدهای پرورش آهو، جیبر و سایر پستانداران، دارای اولویت نمی باشد.

۸-۸- صدور مجوز برای سایر حیوانات

بر اساس درخواست متقاضی و ارائه طرح مربوطه، توسط معاونت امور تولیدات دامی ابلاغ خواهد شد.

۹- صدور مجوزهای پرورش و نگهداری دام روستائی، عشایری و غیرصنعتی بر اساس دستورالعمل ابلاغی به شماره ۰۲۰/۲۱۴۳۱ مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲ اقدام گردد.

۱۰- صدور مجوز مجتمع های دامپروری

- اولویت با تکمیل و بهره برداری از مجتمع های نیمه تمام، غیرفعال و راکد می باشد.
- ایجاد مجتمع های جدید پرورش دام از قبیل: گاو شیری، پرواربندی گوساله، پرواربندی بره، پرورش اسب توصیه نمی گردد.

۱۱- صدور مجوز مراکز جمع آوری شیر، میادین عرضه دام، ایستگاه های تولید مواد ژنی

با توجه به اینکه موارد فوق در دستورالعمل اجرائی ماده ۱۶ قانون نظام جامع دامپروری کشور لحاظ گردیده، ولی تاکنون ابلاغ نشده است، تا صدور ابلاغ دستورالعمل مذکور، صدور مجوز موارد فوق کما فی السابق انجام خواهد شد و پس از ابلاغ آن توسط مقام عالی وزارت، با هماهنگی معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع و توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان صادر خواهد شد.

۱۲- تغییر نوع بهره برداری

➤ در مجتمع های دامپروری

هرگونه تغییر نوع بهره برداری برای فعالیت های مجتمع های دامپروری دارای تخصیص اراضی از کمیسیونهای مرتبط در استان، مجتمع های در حال تاسیس و مجتمع های در حال بهره برداری، پس از ارسال تقاضا و سوابق موجود در سازمان جهاد کشاورزی استان، در کمیته فنی صدور مجوزهای معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع بررسی و تصمیم گیری خواهد شد.

➤ در واحدهای انفرادی

- تغییر نوع بهره برداری واحدهای پرواربندی دام به یکدیگر، با رعایت تمام ضوابط فنی، بهداشتی موجود بلامانع است.
- تغییر نوع بهره برداری واحدهای پرورش دام های شیری (اعم از گاو، گوسفند، بز، شتر، گاو میش و الاغ) به یکدیگر با رعایت تمام ضوابط فنی و بهداشتی موجود، بلامانع است.
- تغییر نوع بهره برداری واحدهای پرورش دام شیری به سایر فعالیتهای دامپروری تا سقف ظرفیت در اختیار استان، با رعایت تمام ضوابط فنی، بهداشتی موجود، توسط استان انجام می شود و بیش از آن با معرفی استان و هماهنگی معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع ابلاغ می گردد.
- تغییر نوع بهره برداری واحدهای پرورش طیور به سایر فعالیتهای دامپروری تا سقف ظرفیت در اختیار استان، با رعایت تمام ضوابط فنی، بهداشتی موجود، توسط استان انجام می شود و بیش از آن با هماهنگی معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع ابلاغ می گردد.
- تغییر نوع بهره برداری واحدهای پرورش دام به فعالیتهای پرورش طیور مطابق با سیاستهای ابلاغی سال ۱۳۹۸ (ابلاغیه شماره ۹۰۰/۹۸/۳۳۱۸ مورخ ۹۸/۵/۸)، مجاز نمی باشد و در صورت تمایل، متقاضی می تواند نسبت به ابطال پروانه اقدام و با رعایت تمام ضوابط فنی و بهداشتی موجود، درخواست جدیدی بر اساس سیاستهای ابلاغی صدور مجوزهای بخش طیور در سال ۱۳۹۸، ارائه نماید و حتی المقدور از استعلامهای غیر ضروری نیز اجتناب شود.

➤ **تبصره:** در صورت تغییر نوع بهره برداری، متقاضی نمی تواند قبل از هفت سال درخواست مجدد تغییر فعالیت را بنماید و پس از آن نیز منوط به سیاست ها و شرایط ابلاغی در آن سال خواهد بود.

۱۳- تمدید پروانه های تاسیس و بهره برداری

➤ تمدید پروانه های تاسیس و بهره برداری بر اساس دستورالعمل شماره ۲۰/۳۱۸ مورخ ۱۳۹۱/۱/۱۰ ماده ۵ قانون جامع نظام دامپروری کشور با اعمال اصلاحات بعدی، انجام می پذیرد.

۱۴- هویت گذاری دام

مطابق دستورالعمل ابلاغی مربوطه انجام خواهد شد.

۱۵- گزارش عملکرد صدور مجوزها توسط استان بطور فصلی، برای معاونت امور تولیدات دامی ارسال خواهد شد.